

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย

Competencies of School Administrators in the 21st Century:

A Study of Private Schools in Loei Province

พิมพ์อ สดเอี่ยม

Pim-on Sod-ium

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Bddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: pimon.sod@mbu.ac.th

Received: October 15, 2023; Revivsed: November 1, 2023; Accepted: November 15, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย 2) เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยใช้วิธีแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย จำนวน 335 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ 2) ผู้บริหารที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ประกอบด้วย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสร้างเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเอง ข้อเสนอแนะสำคัญ คือ ควรจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการสร้างเครือข่ายผู้บริหาร

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร, ศตวรรษที่ 21, โรงเรียนเอกชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the competency levels of school administrators in the 21st century in private schools in Loei Province, 2) compare the competencies of school administrators classified by personal factors, and 3) study guidelines for developing school administrators' competencies. This study employed a mixed-methods approach. The quantitative sample consisted of 335 administrators and teachers in private schools in Loei Province, selected through stratified random sampling. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA. The qualitative part involved in-depth interviews with 15 key informants, and data were analyzed using content analysis.

The results revealed that 1) the overall competency of school administrators was at a high level, with management skills having the highest mean, followed by visionary leadership; 2) administrators with different ages and work experiences had significantly different competencies; 3) guidelines for competency development included practical training, study visits, networking, and the use of technology for self-development. A key recommendation is to systematically and continuously develop a competency development plan for school administrators, focusing on technology skills and administrator networking.

Keywords: Administrator Competency, 21st Century, Private Schools

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 การศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้บทบาทและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2559; Fullan, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนเอกชนที่ต้องแข่งขันกับโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

ด้วยกันเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556; Leithwood & Sun, 2018) การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย โดยเน้นศึกษา 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการ ความสามารถในการปรับตัว และความรู้ด้านเทคโนโลยี

ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เป็นสมรรถนะสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาในระยะยาว สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากร และนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (Leithwood & Jantzi, 2005; สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2558) ในขณะเดียวกัน ทักษะการบริหารจัดการก็เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่จำเป็น ครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม (Katz, 1955; ชีระ รุญเจริญ, 2557) รวมถึงการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการความขัดแย้ง การตัดสินใจ และการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ (Fullan, 2020; รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการปรับตัวเป็นสมรรถนะที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (Heifetz et al., 2009; เกษม วัฒนชัย, 2561) ผู้บริหารต้องสามารถรับมือกับความไม่แน่นอน ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสามารถนำพาองค์กรผ่านวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2558; Yukl & Mahsud, 2010) นอกจากนี้ ความสามารถในการปรับตัวยังรวมถึงการเปิดรับแนวคิดใหม่ๆ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (วิจารณ์ พานิช, 2560; Senge, 2006)

ในยุคดิจิทัล ความรู้ด้านเทคโนโลยีก็เป็นอีกหนึ่งสมรรถนะที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอน (Schrum & Levin, 2015; ธนอมพร เลหาจรัสแสง, 2563) ความรู้ด้านเทคโนโลยีช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนด้านเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และการ

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2561; Dexter, 2018) การศึกษาสมรรถนะทั้ง 4 ด้านนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงความพร้อมและความต้องการในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย นำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนของจังหวัดเลยต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย ในด้านความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการ ความสามารถในการปรับตัว และความรู้ด้านเทคโนโลยี
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย จำนวน 45 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,200 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย, 2564)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน และเพื่อป้องกัน

ความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 15% รวมเป็น 335 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทักษะการบริหารจัดการ ความสามารถในการปรับตัว และความรู้ด้านเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมหนังสือชี้แจงและซองติดแสตมป์สำหรับส่งกลับ กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์
3. ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนทางโทรศัพท์และอีเมล
4. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
 - 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 วิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 1.3 เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Categorizing) การหาแบบแผน (Pattern) และการตีความ (Interpretation) และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ทั้งด้านข้อมูล ด้านผู้วิจัย และด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย ในภาพรวมและรายด้าน แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการใช้ ICT ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดเลย

สมรรถนะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	4.25	0.62	มาก
2. ทักษะการบริหารจัดการ	4.32	0.58	มาก
3. ความสามารถในการปรับตัว	4.18	0.65	มาก
4. ความรู้ด้านเทคโนโลยี	3.95	0.71	มาก
ภาพรวม	4.17	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.62) และความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71)

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วน

บุคคล

2.1 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ด้วย t-test พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีสมรรถนะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

2.2 จำแนกตามอายุ วิเคราะห์ด้วย One-way ANOVA พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และด้านความรู้ด้านเทคโนโลยี โดยผู้บริหารที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมีสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มอื่น

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา วิเคราะห์ด้วย One-way ANOVA พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีสมรรถนะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย ดังนี้

3.1 ด้านความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์และการวางแผนกลยุทธ์, ส่งเสริมการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ และการสร้างเครือข่ายผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.2 ด้านทักษะการบริหารจัดการ จัดหลักสูตรอบรมเฉพาะทางด้านการบริหารการศึกษาสมัยใหม่, ส่งเสริมการใช้เครื่องมือบริหารจัดการสมัยใหม่ และพัฒนาระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) สำหรับผู้บริหารรุ่นใหม่

3.3 ด้านความสามารถในการปรับตัว จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงและการจัดการความเสี่ยง, ส่งเสริมการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษา และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบริหารในสถานการณ์วิกฤต

3.4 ด้านความรู้ด้านเทคโนโลยี จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการบริหารการศึกษา, ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนด้านเทคโนโลยี

สรุปและอภิปรายผล

1. ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนเอกชน จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ความเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และความสามารถในการปรับตัว ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูง จึงจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารจัดการที่ดีเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ บุญเจริญ (2553) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการสูง เพื่อรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy และ Miskel (2013) ที่เสนอว่า ทักษะการบริหารจัดการเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการทรัพยากร การวางแผน และการตัดสินใจ

การที่ความรู้ด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงและอาจไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤณอมพร เลหาจรัสแสง (2561) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทยยังขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษายุคใหม่

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารที่มีอายุมากกว่าและมีประสบการณ์การทำงานมากกว่ามีสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีอายุมากกว่าและมีประสบการณ์การทำงานมากกว่าได้ผ่านการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ในการบริหารจัดการมาอย่างยาวนาน ทำให้มีความเชี่ยวชาญและทักษะในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ดีกว่า สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางวิชาชีพของ Dreyfus และ Dreyfus (1986) ที่เสนอว่าความเชี่ยวชาญเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ ยิ่งมีประสบการณ์มากขึ้น ยิ่งมีความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ดวงแก้ว (2559) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่ามีสมรรถนะในการบริหารสูงกว่า โดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสร้างเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพแบบต่อเนื่อง (Continuous Professional Development) ของ Day (1999) ที่เสนอว่าการพัฒนาผู้บริหารควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ การเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยียังสอดคล้องกับแนวคิดของ Schrum และ Levin (2015) ที่เสนอว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2562) ที่พบว่า การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ได้จากการวิจัยยังสอดคล้องกับข้อเสนอของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ที่เสนอให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

ผ่านการสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเลย โดยเฉพาะการเน้นพัฒนาด้านความรู้ด้านเทคโนโลยีซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. สถาบันผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ได้จากการวิจัยไปออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหาร โดยเน้นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการสร้างเครือข่าย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการประเมินตนเองและวางแผนพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี
4. โรงเรียนเอกชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาผู้บริหาร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
5. หน่วยงานกำกับดูแลโรงเรียนเอกชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงจุด
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะด้านความรู้ด้านเทคโนโลยีซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเภทโรงเรียน
4. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน โดยใช้แนวทางที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นฐาน

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเอกชนในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(28), 1-8.
- เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2562). การพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 11(2), 1-16.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2561). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(4), 343-360.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขาวฟาง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). ขาวฟาง.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(2), 326-339.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2559). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(3), 249-264.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2562). การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 9(2), 208-218.
- วิจารณ์ พานิช. (2560). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 4). มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเลย พ.ศ. 2563 - 2565* (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564). สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย.

- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2558). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency-based HRM. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.*
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2558). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2).* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Day, C. (1999). *Developing teachers: The challenges of lifelong learning.* Falmer Press.
- Dexter, S. (2018). The role of leadership for information technology in education: Systems of practices. In J. Voogt, G. Knezek, R. Christensen, & K.-W. Lai (Eds.), *Second handbook of information technology in primary and secondary education* (pp. 483–498). Springer.
- Dreyfus, H. L., & Dreyfus, S. E. (1986). *Mind over machine: The power of human intuition and expertise in the era of the computer.* Free Press.
- Fullan, M. (2020). *Leading in a culture of change* (2nd ed.). Jossey-Bass.
- Heifetz, R., Grashow, A., & Linsky, M. (2009). *The practice of adaptive leadership: Tools and tactics for changing your organization and the world.* Harvard Business Press.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). McGraw-Hill.
- Katz, R. L. (1955). Skills of an effective administrator. *Harvard Business Review*, 33(1), 33–42.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A review of transformational school leadership research 1996–2005. *Leadership and Policy in Schools*, 4(3), 177–199.
- Leithwood, K., & Sun, J. (2018). Academic culture: A promising mediator of school leaders' influence on student learning. *Journal of Educational Administration*, 56(3), 350–363.
- Schrum, L., & Levin, B. B. (2015). *Leading 21st-century schools: Harnessing technology for engagement and achievement* (2nd ed.). Corwin Press.
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization.* Random House.